

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős

Kutasi Imre

kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Szell miniszterelnök szava.

Debreczen, márczius 7.

A visszaélés, melyet a beszéddel napról napra, lépésről lépésre elkövetnek, nagyon lenyomta a szó értékét és különösen a politikai beszédek vesztették el majdnem az egész értéküket. Ha valaki teljes tüdővel beszél, rögtön felmerül a gyanu, hogy a mellhangokat a hasából hozza ki, melyet mások költségére akar hizlalni. Azok száma, a kik a meggyőződés melegítő tüze és az üres pathos hideg lángja közt különbséget tudnak tenni, rendszerint nagyon csekély és mégis nem épen a legtapasztalatlanabbak azok, a kik e megkülönböztetésről mit sem akarnak tudni. Szemfényvesztés, szól a hirtelen ítélet és valóban a teljesítmények egész sora kell hozzá, hogy az ilyen ítélet úgy egyeseknél, mint a tömegnél korrigáltassék. Annál megkapóbb tehát, hogy Szell Kálmán miniszterelnök programbeszéde oly nagy és intenzív hatást keltett. A feloszlott nemzeti párttól egészen eltekintünk és a disszidenseket sem vesszük itt tekintetbe. Ez utóbbiakról elmondhatjuk, hogy az ő helyük csak a szabadelvű pártban volt s örültek, hogy alkalmas okuk volt a vissza térésre. A mi a volt nemzeti pártot illeti, ennek szintén nagyon alapos okai vannak a Szell Kálmán iránt való nagy rokonszenvre. Ez a párt zsákutcába jutott s kénytelennek érezte magát a szó belülszerinti értelmében élet-halál-harcot vívni.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

A kényes kérdés.

Maurice Montégut.

A kis Vandrouille hetek óta úgy járt-kelt, mint a ki valami szép álomnak a boldondja.

Letett összes szokásairól, a jó szokásokról csakugy, mint a rosszakról; lóra nem ült már, nem mutatkozott a Boisban, mesésen rendetlenül ebédelt; délutánonkint azután elkomolyodott s valami éretlen titokzatosságba burkolódzott; a mikor még is meg-megtisztelte jelenlétével a kör ebédeit, rettenetes ásitozásokat, igen csekély étvágyat és megvető ajkbigyesztést vitt oda el magával, a mely egyként szólt mindenkinek.

Hozzá nem nyult volna a kártyához s nagyban erősítette, hogy kigyógyult ebből a betegségéből, miből legjobb barátai azt következtették, hogy alkalmasint örökölt, mivel eddigelé a baccarat segítette jövedelmének legnyilvánvalóbb részéhez. azután megdühös „materiaalista“-nak is vallotta eddig magát mindig.

Az emberek összesugtak.

Ha a korona a Bánffy-kabinetet továbbra is megtartotta s neki a képviselőház feloszlatására felhatalmazást adott volna, a nemzeti párt valószínűleg teljesen szétmorzsolódott volna, mert arra nézve ugyan senki sem kételkedik, hogy a közvélemény végkép az obstrukció ellen fordult. Ezen még Szilágyi Dezső sem tudott semmit változtatni azokkal a mázsás sulyokkal, melyeket „nyilt levélben“ a kormány ellen hajított. Csak midőn Szell Kálmán jelent meg a nyilt színen, történt a közvéleményben egy gyenge fordulat, mely azonban oly lassan gyarapodott erőben, hogy még akkor sem lehetett egész biztosra venni, vajon lesz-e többsége, mikor már meg volt bizva a misszióval, hogy a békét saját kezére állítsa helyre és alakítson új kabinetet.

De mi történt?

Midőn Szell Kálmán először a szabadelvű pártkörből, azután a képviselőházból kifelé beszélt Szt.-István koronájának tágas birodalmába, a szcéna mint egy varázsütésre egészen megváltozott. A bizalom és rokonszeny mindenünnen repült feléje. Még a függetlenségi és a néppárt is, melyeknek sem nyerni, sem veszteni valójuk nem volt, lefujt és pásztorsippal cserélte fel a hadi tárogatót s az örömnilyvánítások a városokból és megyékből kezdtek tömegesen érkezni, mintha egy Bánffy miniszterelnök soha sem létezett volna és mintha soha senki nem gondolt volna arra, hogy az ellenzék ellen meg-

semmisítő hadjáratot viseljen. De nemcsak ez. Egyes, a pártokon kívül álló képviselők belépése a szabadelvű pártba, köztük olyan kettő, a kik ezelőtt a szélső balhoz tartoztak, többet mond, mint a disszidensek és a feloszlott nemzeti párt hiveinek tömeges belépése.

Szell Kálmán kormánypolitikájának, az általa proklamált iránynak kényszerítő hatalma mindenféle gyakorolja csalhatatlan hatását és senki sem képes magát kivonni alóla. Még a nemzetiségeknél is ezt vesszük észre, melyeknek sajtóközegei az új kormányprogramról nyilatkoznak. Felvetik ugyan a kérdést, mint lehessen összeegyeztetni, hogy törvény, jog és igazság legyenek a kormányzási maximák, ha másrészt az egységes nemzeti állam eszméje vörös fonálként vonul végig az egész helpolitikán? Nos, az urak hamar meg fogják kapni a választ. Az emberi fogalmak nem engedik magukat egészen emancipálni attól az állásponttól, melyet az ember elfoglal. A magyar állameszme álláspontja pedig az egységes nemzeti állam és ez az álláspont addig, a mig magyar minisztériumok fognak létezni, megmásíthatatlan marad. Ezt az álláspontot ebben az országban mindenkinek el kell ismernie s el kell fogadnia s ebből az álláspontból fognak Szell kormányzása alatt törvény, jog és igazság szerint mindenkinek egyenlő mértékkel mérni. — Csakhamar tudtára fognak ébredni a nemzetiségek annak, hogy ha az

— Irni akar, — kérdezte meg nyomban. Mit?

— Prózában, versben, ha úgy tetszik kótában kérnék majd egy kis légyottot holnap utánra.

A nő kivett a börtárcából egy névjegyet és odaadta neki.

— Babinet Hyppolyte-né olvasta le róla a fiatal ember.

De furcsa: van egy barátom, a kinek szakasztott ugyanez a neve.

— Ugyanez? Babinet-nek hijják?

— Annak, annak.

— Pedig hát ez a név ritka...

— Már hiába, ugy van mégis.

— Hát a Hypolite?

— Igen, igen a keresztneve — Hypolite.

— No hát akkor ő az, az uram... Hol ismerkedett meg véle?

— A körben... a Puffing-Club-ban.

— Pedig ő nem jár körbe; igaz, hogy estenkint elmegy hazulról, de csak a közigazgatási tanács ülésére.

Vandrouille ábrázata felsugárzott.

— Hát akkor csakugyan ő az; de fullelt ám ő kelme nagyokat. Mert mit neki közigazgatás, mit neki tanács, biz ő csak a zöld posztó mellett tölti el éjszakáit, vagy pe-

államnak megadják, a mi az államé, egész jól érezhetik magukat s ápolhatják külön nemzetiségi javaikat. Annak a közmondásnak az igazságáról is hamar meg fognak győződni, hogy ha ketten csinálják ugyanazt az nem ugyanaz. A hang, a melylyel a kérdést felvetik, bizonyítja különben, hogy a nemzetiségek is igen behatóan foglalkoznak az új miniszterelnök programjával és Széll szavait bizalommal akarják fogadni. Honnan jön tehát a szónak ez a divatból majdnem egészen kiment magas becslése?

Kifolyása az annak az oly ritka összhangnak a becsületes akarat, realis lehetőség és igaz őszinteség közt, melyek Széll Kálmánban egyesülnek és úgy szavaiban, mint cselekedeteiben megnyilatkoznak.

A miniszterelnök Bécsben. [Széll Kálmán miniszterelnök hétfőn reggel Bécsbe érkezett. Megérkezése után a magyar minisztériumba hajtattott Széchényi Manó gróf miniszterrel Széll Kálmán azután a Secher-szállóba ment, a hol megszállt s ott díszbe öltözködve a Burga hajtattott, a hol jelen volt Bánffy Dezső báró magyar főudvarmester eskütételén. A szertartáson Széll Kálmánon kívül Andrássy Aladár főkamrás volt jelen. Az esküminát Széchényi Manó gróf miniszter olvasta. Az eskü letétele után Széll Kálmán visszament szállójába, ott újra átöltözködött s háromnegyed tizenkettőkor újra a Burga ment, a hol a király ötnegyed óra hosszáig tartó magánkihallgatáson fogadta. Széll Kálmán ezen a kihallgatáson részletes jelentést tett a helyzetről, melylyel a király nagyon meg volt elégedve. Széll Kálmán a Burgból Jenő királyi herceghez hajtattott, a kinél mint magyar miniszterelnök tiszteletét tette. A miniszterelnök mostani bécsi utját leginkább arra használta föl, hogy bemutató látogatásokat tegyen. Egyes osztrák minisztereknél ma névjegyet hagyta. Ma Budapestre utazik. Lukács László pénzügyminiszter ma tárgyalni fog a kiegyezés dolgában Bécsben.

dig színésznők körében; és a micsoda nyugalommal mulat el közöttük, szinte kétségem támadhatna, asszonyom, a kegyed erényére nézve!

— Uram! . . . De hagyjuk ezt az oszobaságot. — Minő a külseje az ön Babinet-jének?

— Csak olyan, mint a kegyedének: kövér, kopasz ur, a potrohán fityegős lánccs, a a fityegők között egy XVI. Lajostól származó ereklye. XVI. Lajostól, a ki királya — és bálványja!

— Ő az!

Babinetné égnék emelte karját. Megcsalt ilyen csuful, engem, a ki olyan fiatal vagyok és szép!

— Mintha bizony — dörmögte Vandrouille — odahaza nem jobb dolga volna a kópének, mint bárhol egyebütt. — Álljunk boszút!

Az asszonyka állott a szónak.

— Mikor?

— Rögtön!

— Hol!

— Nálam. Kocsin tíz perc.

— Gyerünk . . .

— Kocsin . . . de gyorsan ám! . . .

Ettől a kellemes találkozástól fogva Heléne és Arthur el se váltak többé egymástól. Heléne az tudniillik Babinet-né volt, Arthur pedig Vandrouille.

Hogy az első légyott titokzatos félhomá-

A volt miniszterek bucsuzása. Bécsből jelentik, hogy Bánffy Dezső báró, Dániel Ernő báró, Erdély Sándor és Perczel Dezső volt miniszterek ma voltak bucsúkihallgatáson a királynál. A király az általános kihallgatáson fogadta volt minisztereit.

Országgyűlés.

Budapest, márczius 6.

A honatyák ezzel fogadják egymást:
— Ma kurta nap lesz.
— Az ám, szinte kár bebujni, mikor olyan szépen süt a nap
— Munkával kell kiérdemelni a verőfényt,
— No hát jó, kezdjük a végén.
— Vagy végezzük az elején.
Hosszu program, rövid ülés. Apróbb tárgyak „apró halacszkák”, — mondja valaki — a melyek könnyen átsiklanak a törvényhozás hálóján.

Ez elnöki székét a prezidium legdalisabb tagja, a levante arczu Tallián Béla foglalja el.

Csendben olvassák fel a jegyzőkönyvet esendben terjeszt be Lukács László pénzügyminiszter egy javaslatot a győri hazak adómen ességéről, esendben szavazzák meg harmadszor is a múlt ülésen elfogadott javaslatokat; esendben referálja Nemenyi Ambrus a Margithidnak a Margitszigettel való összekötéséről szóló javaslatot — csak József főherceg nevének említésénél zug bele a némaságba meleg éljenzés — és esendben fogadják el ezt is.

Igy érkeznek el a tulkiadásokról szóló állami számvevőszéki jelentésekig, a melyeknél hir szerint, Bartha Ödön szóial fel a negyvennyolcasok névében. A szónok azon ban nincs sehoh a teremben.

— Hol van Barta Ödön? — kérdik a hegyen.

— Itt vagyok! — felel Kossuth Ferencz és beszédbe fog:

— Elvi ellensége vagyok a tulkiadásoknak, — kezdi zordonan.

Körüliote halk zugás kél:

— Nono, — nem kell nagyon haragudni.

lyában egymás keresztnevét susogták el, — most már örökké csak azon nevezték magukat.

— Heléne . . .

— Arthur?!

— Arthur . . .

— Heléne . . .?

Most már hát tetszik tudni, miért változott meg a fiatal ember életmódja fenekestől miért nem ült lora reggelenkint a Bois-ban; miért étk-zett rendetlenül, miért ásitozott untalan a körbeli ebédeken, miért nem kártyázott, ellenben járkált, mint a ki szépséges álomrak a bolondja.

Hogy azonban ez a nemes szenvedély, a mely távoltartott tőle minden egyéb szenvedélyt, nagyra nőtt benne, Vandrouille csak azon vette észre magát, hogy erszénye irgalmatlanul üres-dik, de ugy ám, hogy meg se telik többbe . . . Csokorra, ebédre, sétára csak ugy repült az őt őt louis . . .

Végig borzongott hát rajta a nyugtalan-

ság és valami igen kellemetlen szédülés fogta el: olyan, a melyik az üres erszény láttára szállja meg az embert.

És épen aznap, hogy azt a szomorú mér-

leget elkészítette, Heléne örömtől sugározva adta hirül neki, hogy Babinet másnap hivatalos ügyben Havre-ba, vagy Marseille be-

utazik s hogy ő ilyenformán három napig egészen az övé lesz!

Arthur ragyogó arczal köszönte meg a

hírt, azután így okoskodott:

Kossuth nem is haragszik nagyon. Rövioen csak arra kéri a kormányt, maradjon a megszavazott budget kereteiben.

— Jó! Jó! — zugják engesztelve és ezzel vége van ennek a tárgynak is. Több pedig nincs. Még csak a további napirendre vonatkozólag tesz az elnök előterjesztést.

E szerint — kedden — nem lesz ülés. Szerdán a Ház határozni fog: 1. Polónyinak a kvóta átirat dolgában beadott indítványa felett; 2. Rakovszky mentelmi esete felett: azután 3 tárgyalás alá veszik a gazdasági provizóriumot, majd a horvát provizóriumról szóló javaslatokat.

— Méltóztatnak elfogadni? — kérdi az elnök.

— Igen! — hangzik egyhangulag.

— Akkor az ülést bezárom.

— Eljen az elnök! — kiáltják néhányan, azátan évődve veszik körül:

— No, — nem valami nagyszerű ülést tudtál elsőnek összehozni. — Egy félórát se tartott.

Tallián mosolyogva mondja:

— Nem én tehetek róla, hogy ti olyan gyorsan győzitek a munkát!

A protestánsok győzelme a Bach korszak végén.

Irta: Csorvássy István.

(II.) Több mint tizezre becsülték azok számát, kik ekkor egyedül a vallásügyben Debreczenbe jöttek, nemcsak protestáns, de katolikus urak és főurak is, kik a protestantismusnak ezen küzdelméből, az önkényuralom bukását jósolták és várták, s a protestantismus diadalában az elnyomott nemzeti alkotmány feltámadását várták.

A hazafias szellemű egri érsek Bartakovics Béla egyik nagytehetségű fiatal titkárját küldötte Debreczenbe, az események gondos megfigyelésére, ki ezen missióját nem is nagyon titkolta a protestánsok előtt, sőt hire járt, hogy magának Scitovszky esztergomi bíboros érseknek is van itt küldöttje, ki lelkes szavakkal buzdítja a protestánsokat kitarásra a nehéz küzdelemben.

Az 1848—49-iki viharos idők óta nem

— Pénzmagra kell szert tennem.

Este szokása szerint elnézett a körbe; a játékban aztán elveszítette utolsó tíz aranyát is; ekkor ledőlt egy félreeső sarokban álló pamlagra, a kifosztottak pamlagjára és mélabusan mérlegelte az estélyeit. Teljes egy óra telt el ilyen.

A hogy így elborította a keserűségnek köde, hirtelen megpillantotta Babinet-t, a mint odahagyta az asztalt, igen sikeres bankadás után.

Két kézre fogva tartotta a tálcát, a melyből csak ugy áradt ki a sok jáékpénzt, az arany, meg a bankjegy.

— No hogy ez se nyerjen — kaezagta föl gunyosan valami a fiatal emberben — már akkor szent József ellen kellene játszaniam! . . .

Babinet éppen előtte haladt el

— No, Vandrouille, hogy vagy? szomorunak látszol fiam . . . vesztettél . . .? Szükséged van tán valamelyes pénzre, épen nyertem husz ezer . . .

— Meghiszem azt! — kiáltotta Arthur s azzal iziben talpon is termett már

— Mennyire? — kérdezte meg Hyppolite, megcsörgetvén a pénzét.

De Vandrouille t abban a szempillantásban lelkiismereti furdalás szállotta meg. Leült szomoruan, azután így szólt:

— Nekem, nem kérek semmit?

Köszönöm! . . .

A másik valósággal könyörgőre fogta:

volt Debreczennek egyszerre annyi vendége. A szállodák mind és előre le voltak foglalva, szerencsés volt, ki magánháznál találhatott szives elfogadtatást.

Meglepett mindenkit, e sorok íróját is, ki hasonlóan elment Debreczenbe, hogy már a gyűlés előtti napon egyetlen katonát nem lehetett látni az utcákon, midőn a kaszárnyák mind zsupfolva voltak.

A katonai parancsnokság egyetértőleg a politikai hatósággal, három napon át senkit sem bocsátott ki a kaszárnyából, még a tisztet sem, kerülni akarván mindent, mi a gyuanyaggal telített légkörben vihárt idézhetne elő.

Felvirradt végre a magyarországi protestantismus történetében korszakot képező nap: január 10-ike.

Már kora reggel nagy emberáradat hullámzott az utcában, különösen a »Kistemplom«-előtt Várad és Német-utca (ma Széchényi-utca) sarkán, köztudomásu volt, hogy a gyűlés itt fog megtartatni.

És ott maradtak az istentisztelet végeztével is, megtöltve ennek minden legkisebb terét.

Fél tíz óra előtt jött Balogh Péter helyettes püspök, Nagyszalontának nagynevű s erélyes lelkipásztor, számos egyházi és világi protestáns hívőkkel kísértetve, közvetlenül mellette jött Révész Bálint egyházkerületi főjegyző, Révész Imre debreczeni lelkipásztor és Tisza Kálmán, mindjárt utánok Kiss Áron, a mostani dekreczeni püspök, az időben a szatmári ev. ref. egyházmegye esperese, Vályi János, ugyanezen egyházmegye főgondnoka, s több egyházi és világi kitűnőségek.

Alig hogy ezek a részökre feltartott helyeket elfoglalták, midőn egy császári biztos Hanke Leó, ki később tanácsnok volt Debreczen városánál, ő már az istentisztelet előtt bejött oda, az első padban foglalván helyet felállott s ő felsége a császár nevében tiltakozott, hogy a gyűlés megtartassék, felelőssé tévén azért a jelenlevőket egyetemlegesen, de különösen a helyettes superintendens Balogh Pétert.

A feltámadt nagy vihar tombolásában

*) Itt volt a gyűlés, nem mint az általam idézett kutfő mondja a »Nagytemplomban«.

— Ne okoskodjál, csak nem restelled velem szemben? majd megadod husvétra, ha nem, hát Szentháromság-napra . . . vagy a mikorra akarod . . .

No hát fogadd el!

Arthur fölkelte újra és a pajtások jelenlétében, kiket odacsábított a zaj, vagyis, hogy inkább a pénzes tárcza csörgése, egészen tiszta, érthető hangon így szól!

— Az ajánlatod, öregem, megható . . . de minekelőtte elfogadnám, engedd meg, hogy egy kérdéssel álljak . . . kényes kérdéssel . . . tanácsot kérek tőled . . . becsületbe-vágó . . .

— Rajta, kicsikém! — vágott a szavába gálánsan Babinet, a kit módfelett büszkévé tett az, hogy őt választották becsületbíróul.

— Hát, folytatta Arthur — figyelj arra a mit mondok, de jól:

Kérhet-e az ember, ha csak gazember számba nem akar menni, pénzt kölcsön olyan valakitől, a kinek ez azon nap rakott fel szarvat a homlokára?

— Hogyne! — erősítette tüzes hirtelen Hyppolite; hogyne kérhetne . . . már csak annál inkább is.

Mire Vandrouille nagyon nyugodt, nagyon hideg hangon így szólott:

— Hát akkor adj kérlek kölcsön ötven aranyat.

alig lehetett szavát érteni. E sorok írója habár egészen közelében volt, még sem hallhatta egész tisztán beszédét.

Erre felállott Balogh Péter helyettes püspök és mindenek előtt azt adta elő, hogy ő a gyűlést nem hívta össze, magától a körülmények kényszerítő hatása alatt jött az itt egybe, hogy tanácskozzék a felett, mit tegyen most, midőn vallását látja megtámadva, a kormány hatalom erőszakossága által. Hozzá egy küldöttség járult azon kéressel, jöjjön ide, hol a protestáns hívek nagy számmal gyűltek össze tanácskozás végett, álljon ezeknek élére s legyen vezérok aképp, hogy midőn jogsérelmeik orvoslását keresik, a fennálló törvényeket, bár akaratlanul is meg ne sértsék. — Magának a kormánynak érdekében is jött ő, tehát, hogy megelőzzön minden netán keletkezendő zavart és bajt. Ha azonban azt gondolják az összegyűlt hívek, hogy ő itt felesleges, hogy nála nélkül is végezhetnek: — azonnal eltávozik.

— Nem engedjük! Szükségünk van reá hallatszott viharos felkiáltás minden felől.

— A császári biztos ur, folytatá tovább szavait az öreg egyházi főpásztor, engem akar felelőssé tenni.

— Mi vagyunk a felelősök! Elvállaljuk a felelősséget, riadoztak ismét ezerek.

En olyanért, mirek oka nem vagyok, szólott tovább a helyettes püspök, felelősséggel nem tartozom.

— Nem bocsátjuk el püspökünket. Erővel tartjuk itt! kiáltott Bonis Samu később kuriai tanácselnök.

— Mig itt vagyok a rendért és a törvények megtartásáért elvállalom a felelősséget, ha távozom, azokat teszem a történetekért felelőssékké, kik innen eltávolítottak.

A császári biztos még egyszer felszólalt a körülményekhez képest igen higgadtan, ismételve felszólítván a gyülekezetet eloszlásra és kijelentvén, hogy a császári kormány a történetekért Balogh Péter helyettes püspököt fogja felelősségre vonni.

— Nem megyünk! Itt maradunk! Tessek bennünket összelövetni, hangzottak egyes hevesebb kifakadások.

— Elő a szuronyokkal, csak ennek lehet bennünket szétoztatni.

— Mi nem hívtuk ide a biztos urat, ha tetszik elmehet, nincs rá szükségünk!

A biztos ur jónak látta maradni.

A tovább történeteket, a tanácskozás folyamát s hogy minő lefolyással volt a gyűlés és a protestánsok ellenállása, az ellenállást követte győzelme, alkotmányunk visszaállításáért hason című czikben legközelebb fogom egész tárgyilagosan elmondani (Vége.)

Egyről-másról.

A czirkuszhölgy.

Egy pár héttel ezelőtt fekete hajú, rózsás ajku leányka érkezett Evansvilleből Chicágóba.

Körütekintett ártatlan arczával, mint a ki sehogy sem tud kiigazodni a nagy sűrűség-forgásban, majd megszólított egy bérkocsist. Nem vinné-e őt valami jó szállodába?

Egy lélegzet alatt azt is elfecsegte, hogy ő gazdag örökös, a kit hazulról egy imádójának túlságos tolakodása üzött el.

A bérkocsist annyira meghatotta a történet, hogy a leányt beültette a kocsiába, de jőnevű szálló helyett egy nagyon is kertes helyre vitte, nem mulasztva a hely gazdájának elmondani a leány történetét. Így megtudta azt Gagne György is, afféle chicágói »sport«, ki eljárt a helyiségbe.

Nyomban elkezdte tenni a szépet a

leánynak, ki magát 18 évesnek mondta. Az elmondta az udvarlónak, hogy 128,000 dollárt örökölt apjától, ki Californiában mint bányász megállapította szerencséjét. Hozzátette hogy minden perczen várja hugát, Gertrudot, ki 17,000 dollár értékű gyémántot fog hozni neki.

Róza néhány evansvillei bankkönyvet is mutatott föl 20,000 dollárról, mire Gagne egyszerre oly szerelmes lett, hogy addig nem nyugodott, míg Róza vele meg nem esküdött.

Gagne felesége nagy vagyona reményében, egész pénzét — 9000 dollárt — elköltötte az asszonykára, ki egy este azzal távozott, hogy a vasúthoz megy Gertrud nővére elé.

De hiába várta a férj, az asszony nem tért vissza. A »sport« futott a rendőrséghez, hol ugyancsak kételkedve hallgatták a történetet, mikor lelkendezve szaladt be egy 14 éves leány és zokogva panaszolta, hogy ő Wallace Gertrud, a Róza huga, kit nem talál a városban.

Minthogy Gertrud a nagy örökségről szóról-szóra ugyanazt a történetet beszélt el, mint Gagne, a rendőrség többé nem kételkedhetett annak valóságában. Első dolga volt Gagnet lecsukni, hát ha ő tette el láb alól az »örökösöt«?

Mulját kutatva, csakugyan kitűnt, hogy kéteshírű ficzkó, ki képes mindenre kevesebért is mint 128,000 dollárért.

Azután elküldték a bank könyveket Evansvillebe, honnan visszairták, hogy a könyvecskék nem érnek egy garast sem és hogy az egész örökségi história nem egyébb — mesénél.

Gertrud ezalatt mindennapos vendég volt a rendőrségnél s nyugodtan nézte, mint törlik a fejüket a legügyesebb detektívek a rejtély megoldásán.

Egyszerre aztán könyekre fakadt és odaszólt a rendőr-állomási matrónának: »Én vagyok Wallace Róza!« Ezzel levette kalapját, véle egy parókát és — a 14 éves Gertrud helyett egy érettebb külsejű kisaszony állott az ámuló rendőrök előtt.

A rendőrségnél iparkodtak valami törvényszakaszt találni, meiynek alapján megbüntethessék a leányt, a ki úgy lóvá iette őket. . . .

De hiába keresték, nem akadtak ily törvényszakasza s kénytelenek voltak szabadon bocsátani a leányt. — Ez pozitúrába vágta magát és legnagyobb hidegvérrel így szólott:

— Engedjék, hogy bemutassam magam. Nevem Gertrud de Coma kigyóhölgy és trapezművész. A reklám alapján, melyet sikerült kapnom, szerződtem lettem heti 15 dollárra egy helybeli színházhoz. Van szerencsém önöket meghívni első föllép-temhez.

N A P I H I R E K.

Debreczen, 1899. március 7.

Időjárás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— március 7 —
— Száraz. — Hőemelkedés. —

Mulatságok.

Március 10. A debreczeni újságírók műkedvelő előadása a városi színházban, az előadás után pedig táncvizgalmom a »Bika« disztermében.

Márczius 15. Az 1848/49-iki honvédek tánczvigalma a »Korona« disztermében.
Márczius 15. A »Petőfi dalkör« társas vacsorával egybekötött hangversenye a »Bika« disztermében.

Diák élet.

Békési Reming, a M. Tud. akadémiá I. tagja felolvasást tartott a XVII. századbeli, debreczeni diákköletről, mely annak idején az erkölcsi puritánizmus és szigorúság valóságos megtestesülése volt

A szénior, lótor korából,
Mikor volt kókvus, janitor,
De nem volt bűvös tanszabadság,
És jó bor mellett annyi tor,
Egy vén diák, ha megjelenne
A régi korból hirtelen,
Elbámulna, hogy mennyi minden,
Mégváltozott már ide lenn.

A régi jó és szép szokásból,
A mi maradt, az oly kevés,
A foliások mind hevernek,
Divatba jött a lebzselés.
Rettegni a profeszoroaktól
Nevetséges, naiv dolog,
Csak a szemébe kell nevetni,
Ha némelyik tán háborog.

Tanulni már avult számárság,
Nem is teszi azt már diák,
Naiv szülő küldi tanulni
Az iskolába a fiát.

A katedrán zsongó professzor
Beszéde édes dajka-dal
És a vizsgán dűlni, hasalni :
Ez a legkisebb földi baj.

Egy katedrát tart tiszteletben
Manapság a diák csupán,
Ezt aztán mindig kultiválná
Reggel, délben és délután :
A kávéházat, mert nem könyvek
Hevernek posztós asztalán
S a katedrát, hol nem professzor
Ül, hanem kassziros leány.

A szenior, lótor korából,
Mikor volt kokvus, janitor,
De nem volt bűvös tanszabadság
És jó bor mellett annyi tor,
Egy vén diák, ha megjelenne
A régi korból hirtelen,
En nem hiszem, hogy vállalkoznék
Köztünk maradni ide lenn.

Bandi.

— **Bizottsági ülés.** A párisi világiállításra való részvétel előkészítése céljából alakult bizottság f. hó 8-án szerdán rendes gyűlést tart.

— **A debreczeni gazdasági egyesület** f. hó 19-én vasárnap, a városháza nagy termében rendes gyűlést tart.

— **Az Alsó-Nyirvidéki Vízlecsapoló Társulat** f. hó 24-én tartja választmányi és ezt követő közgyűlését.

— **Színészeink az országos színész-kongresszuson** Ma kezdődött meg Budapesten az Országos Színész-kongresszus. Színészeink közül a kongresszusra Komjáthy János igazgató s a társulat képviselőiben Fenyéri Mór és Bartha István utaztak fel. Ugyancsak a debreczeni szintársulat képviselőiben vesz rész a kongresszuson: Vidor Dezső a társulat harmadik kiküldöttje is. A kongresszus körülbelül 2 napig fog tartani.

— **Hegedűs a hírlápiró szövetséghez.** A vidéki hírlápirók országos szövetsége február 28-án tartott igazgatósági üléséből táviratilag üdvözölte Hegedűs Sándort, a hírlápiróból vált kereskedelemügyi minisztert. Ma érkezett meg erre az üdvözlésre Hegedűs Sándor válasza, mely így szól:

Tisztelt elnökség!

Megtisztelő szerencsekívánataikért fogadják legőszintébb köszönetemet és kérem ezt a szövetséggel is közölni.

Igaz hívők: Hegedűs.

— **Debreczen egészségügyi viszonyai.** Dr. Sárváry Gyula t. főorvos a közigazgatási bizottság tegnapi ülésében azt jelentette, hogy városunk egészségügyi viszonyai kedvezőtlenebbek voltak februárban, mint januárban. A megbetegedések és halálozások száma szaporodott, különösen az influenza garázdálkodott az emberek egészségében. — De más heveny-fertőző betegségek csak szóróványosan jelentkeztek. A népmozgalmi adatok kielégítő sőt folyton kedvező arányszámot mutatnak. Ezer lakosra évi átlagban majdnem 43 születés és csak 23 halálozás esett. Született ugyanis 150 ev. ref. 3 ág. ev. 39 r. kath. 5 g. kath. 1 g. kel. és 21 izr. vallású, összesen 219 gyermek (113 fiú, 106 leány). Meghalt 84 ev. ref. 21 r. kath. 3 g. kath. és 10 izr. együtt 115 egyén (57 fi 58 nő). A farsangos február a lakadalmak hónapja volt. Összesen 58 házasságot kötöttek, és pedig 37 ref. 2 r. kath. 1 g. kath. 4 izr. és 14 vegyes vallású pár kelt egybe.

— **Ipari középiskola.** Az ipari szakoktatás fejlesztési terve alkalmából a helybeli iparos-tanonciskola hiányainak orvoslásával kapcsolatban szó van az ipari középiskola felállításáról is. A kir. tanfelügyelő a közigazgatási bizottság tegnapi ülésében előadta, hogy az orsz. iparoktatás főigazgatója még e hó folyamán Debreczenbe érkezik s személyesen vesz részt a tanoncoktatásügynek rendezése felett megindult tárgyalásokon. A legközelebbi feladatok közé tartozik a Kovács laktanyának iparostanonciskolává való átalakítása, s az átalakításnak tervét és költségvetését a mérnöki hivatal már kidolgozta.

— **Az ideai fősorozás.** A honvédelmi miniszter abban a reményben, hogy az ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat az országgyűlés által olyan időben lesz elfogadva, mely lehetővé teszi az elhalasztott fősorozásnak az április hó 4-étől június 7-éig terjedő időszak alatt végrehajtását, körrendelet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz az előkészületi intézkedések megtétele iránt. A katonai és polgári hatóságok által egyetértőleg megállapított, illetőleg újból átdolgozott utazási és működési tervezetek, melyekbe a sorozó bizottságok polgári elnökeinek és polgári orvosainak nevei, valamint a felhívott hadkötelesek számai korosztályonként is pontosan bejegyzendők, legkésőbb folyó évi március 15-éig terjesztendők fel a honvédelmi miniszterhez.

— **A szegedi rendőrség átirata.** A szegedi rendőrségtől egy átirat érkezett rendőrségünkhöz, mely egy Szegedre tévedt siket-néma leány kiletéről kér esetleges értesítést. A leány 19—21 éves, jól kifejlett, piros, hosszukás arcú, jól öltözött, kék ruhát és kabátot visel. A rendőrség kéri azok értesítését, kik a siket-néma leányt netalán ismernek.

— **Halálozás.** Lasz Gallner Kálmán m. á. v. főmérnököt és családját érzékeny veszteség érte. Az éjjel egy óraker, 11 hónapos leánykájuk hirtelen meghalt. A halál esetről a következő gyászjelentést adták

ki hozzátartozói: Lasz Gallner Kálmán és neje Szamovolszky Berta mint szülők, ugy saját, mint gyermekei Elza, Nóra, Oszkár és Agoston, nemkülönbén a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtelt szível jelentik felejtésetlen kedves kis leányuknak, illetőleg testvértüknek és rokonuknak Lasz Gallner Bertának folyó 1899. évi márczius hó 7-én éjjel 1 óraker, élete 11-ik hónapjában, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei f. évi márczius hó 8-án d. u. 3 óraker fognak a Széchényi-utczai 20. sz. házból az ág. ev. szertartása szerint a Kossuth-utczai sírkertben örök nyugalomra tétetni Debreczen, 1899. évi márczius hó 7-én. Áldás és béke lebegjen a drága halott hamvai felett!

— **Tűz.** Tűz támadt az éjjel Friedmann Jenő Piacz utca 53. sz. alatt levő lakásán. A tűz a konyhában ütött ki s csak a cseléd éberségének köszönhető, hogy minden nagyobb baj nélkül sikerült elfojtani. A tűz oka ismeretlen.

— **Körözések.** Tavasz van, a madárjárás ideje. A jó madarak is utra keltek s nem lehetetlen, hogy mifelénk vették utjukat. A budapesti áll rendőrségtől két átirat, illetve körözés is érkezett rendőrségünkhöz. — Az egyik a Zochor Dezső-féle müncheni, schillingstrassei óriás-üzlet betörő tolvajait keresi, kik nagy értéket képviselő tárgyakat emeltek el. A másik egy sikkasztót keres. Spitzkopf Károlynak hívják. A Baboessa Hermann-féle czég könyvelője volt s 9000 frttal megugrott. A rendőrség nyomozza.

— **Vendéglősök mulatsága.** Igen sikerült mulatságnak ígérkezik már előre is a debreczeni szállodások, vendéglősök, kávéások és pinczerek mulatsága, mely e hó 16-ikán lesz az »Arany Bika« disztermében. A mint halljuk, vidékről is számos páholymegrendelés érkezett a rendezőkhöz, a kik buzgó fáradozásaikért meg is érdemlik, hogy munkájokat fényes siker koronázza.

— **Ötven éve.** 1899 márczius 7. a szomoru hírek napja volt. A szerencsétlen útközetek részleteivel s a helyzet változásaitól foglalkoznak a megjelent lapok. Alljon itt egy érdekes és jellemző hír egyik márczius 7-iki német lapból:

Az egész Bánságban egyik helységnek a másikkal szabad közlekedése van. Temesváron kiadott utlevéllel lehet menni Pestre és Horvátországba. A lázadók (értsd magyarok) kezei levő megyékbe azonban csak kémei járhatnak. Falragaszok hirdetik a bánáti népnek, miszerint a magyar hongyülés eloszlott s a lázadók feje, Kossuth Lajos néhány pártit barátival faluról falura s erdőben bujdosik. Kossuth Lajos elfogatása végett Windischgrätz több ezer példányban leküldte Pestről a pártitönök arczképét s a bánáti népet többrendű kiáltvánnyal a helységre felhívta: hogy ha a községbirák és postahivataloknak megküldött arczképhez hasonló egyént találnak, fogják el. Szinte falragaszokban hirdettetett, hogy a császári katonaság s a császári trón rendíthetetlen oszlopai, a szerbek, február 8-án elfoglalták ugyan O-Aradot, azonban, minthogy az megtarthatatlan pozíció, költség- és haderőkímélés tekintetéből czélszerűnek találták egy időre odahagyni. A temesvári parancsnokság azonban oly hitben lévén, hogy hadseregünk az ellenséges truppot ravaszul csalta Arad városba s e ravaszágban az aradi polgárok is részesek: deputációt küldött Windischgrätzhez azon kérdéssel: mit csináljon Arad várossal? kiraboltassa-e újlag, mint február 8-án, vagy teljesen hamuvá égettesse. mint több bánáti helységeket? E kérdésre még nem érkezett ugyan felelet, azonban a temesvári szoldateszka újabb s több oldalról való megtámadást tervez Arad ellen. A szoldateszkához a vagyontalan szerbeket kivül nemcsak az oláhok, hanem a németek is

csatlakoznak. Beszélnek, miképp a kipusztított s laktalan helységekre Jellacsics horvátokat fog telepíteni. Temesvárra s Lugosra járnak bécsi s pesti lapok s különfajta győzelempalakátok. Becsületes magyar lapot, mely a jobb érzelműeknek irányadóul szolgálna, nem kaphatni sehol.

— **Zenekedvelők hangversenye.** Tegnap számunkban tér szűke miatt nem számolhatunk be egy művészeti-esemény számába menő, igen sikerült hangversenyről, melyet a debreczeni zenekedvelők vasárnap este tartottak. A hangversenyről tudósítónk a következőket írja: Nagy és előkelő közönség hallgatta végig a zenekedvelők körének vasárnap esti harmadik hangversenyét. A mindenegyszám után nyilvánuló tetszésaj és perezekig tartó taposolás mutatta igazán, hogy a közönség mind jobb-jobbán bizonyoságot tesz művészet pártolásáról. A program nemcsak változatos, nagy gondal összeállított és gyönyörködtető volt, hanem mind olyan számokat tartalmazott, melyeknek nehézségét csakis művészekkel lehet leküzdeni. Az első szám a Friedman József zenetanár vezetése alatt álló vonós zenekaré volt, mely 13 tagból áll s városunk legjobb hegedű virtuózait foglalja magában. Olyan összjátékot, mint a milyet e lelkes kis csoport produkált, ritkán lehet hallani. Har s á n y i Emma énekelt Gounod »Romeó és Júlia« operájából szép sikerrel Jóna Kálmán zongora kísérete mellett. Azután Friedman Sándor Wieniavski 9. 21. mű 2-ik Polonaise Auer L. Magyar rhapsodia cz. műveket bámulatra méltó könnyűséggel és nagy talentummal játszotta dr. Lang Sándor kitűnő zongora kísérete mellett. A 4-ik szám Friedman József, Sándor és Samu vonós hármasa volt, kik talán egy szemernyit sem hagytak kifejezetlenül abból az érzésből, — melyet Behoven 8 ik mű-szerenájába beleöntött. — Még Pavelko Jolán urhölgy zongorázott szép otthonossággal és nagy gyakorlatra valló biztossággal, majd a 12 tagu, mind csupa előkelő és kedves szép leányból álló énekkar énekelt zongora kíséret mellett, kellő összhangzással. A közönség a buzgó műkedvelőket éltetve jással a tudattal távozott, hogy eltekintve attól, hogy ez alkalommal országos nevű művészek nem voltak jelen, ez az estély sem maradt mögötte a másik kettőnek, sőt arról tett bizonyoságot, hogy a nem műpártolás náluk mind szeleesebb kör ölel fel s mindig többen vannak, kik nem riadnak vissza a fáradságból sem, csak hogy városunk műpártoló közönségét gyönyörködtethessék. Szóval a zenekedvelők hangversenye fényesen sikerült.

— **Debreczeni diák-élet kétszáz évvel ezelőtt.** A M. Tud. akadémia filozófia [társadalmi és történetudományi osztályának tegnapi ülésén igen érdekes felolvasást tartott a régi debreczeni diákletről B é k e f i Reming l. tag. A kitűnő és érdekes tanulmányból kivonatolva közöljük egy pár jellemző diákleleti epizód és szokás leírását:

Terjedelmes tanulmányában bizonyítja, hogy Debreczenben 1551. táján a ferenczen diák középkori kolostora helyén létesült az ev. ref. iskola. Az iskola törvényei wittenbergi eszmekörör épültek föl. Ezek azonban általánosnak bizonyultak s helyükbe 1647-ben részletesebbet alkottak. Ezt jórészt komáromi Csipkés György készítette. — Az eredeti kéziratot a debreczeni kollégium levéltárában őrzik. Forrását a wittenbergi egyetem 1564-ki a debreczeni régibb és a sárospataki ev. ref. főiskola 1621-iki törvényeiben látjuk, a melyeket a felolvasó már szintén feldolgozott. Eszméket, elveket, sőt törvényezikket is vettek át, melyeket a felolvasó nyomról-nyomra föltüntet, a mi azért is fontos volt, mert a debreczeni iskola 1705 és 1792-iki törvényei is mind az 1567-iki alapokon fejlődtek. Ezek a három izben is javított törvények rendkívül becses kútfői a hazai oktatásügy történetének, éppen ezért fölolvasó elodázhatlan kötelességnek tartja a kiadásukat, annyival is inkább, mert e tanulmányával ő éppen ezt a földolgot oldotta meg, a törvények tudományos földolgozása mellett. E szerint a tanerők, tanárgyok és tanrendszer a sárospataki minta

után idomulnak. Nagy súlyt fektetnek a vallás-iskolai nevelésre, mert hitbuzgó és képzett papokat, tanítókat és férfiakat akarnak nevelni vallás és a társadalom számára. Ezért van az a számos rendelkezés, a melyek az istentiszteletek látogatását, a templomban való éneklést, az imádkozást, engedelmességet, békeosséget, tisztességtudást, mértéktartást, szerénységet előírják. Ha ezeket a szabályokat egybevetjük, a XVII és XVIII századi diákság életének hü és teljes képet kagjuk. Szigoruan tilos volt a fejeket akár török módra nyírni, akár kaczerán göndöríteni. Virágot, csokrot nem volt szabad viselniük, sem csapott kalapot, sem misuri gallért. A katonaköpeny is száműzve volt, ugyszintén a széles öv, s minden keztyű, ha az nem fekete vagy szegszinű tatárkeztyű volt. Tógát kellett öltetniük, ha az iskolába mentek, vagy a rektorhoz, s általában az utcára is. Érdekes, hogy a debreczeni diákok az önkéntes tűzoltást már régtől fogva gyakorolják. A diákok közül választották a következő tisztségeket is. A szeniort, a kontraskribat, az ökonómuszt, kókvuszt, explorátort, lotort, cigilt, janitort díszpenzátort, prébitort, provizort, apparitort, s részben a könyvtárosokat is.

— **Debreczen es az új kormány.** Debreczen város törvényhatósági bizottságának tagjai közül huszonheten kérelmet terjesztettek a főispán elő, hogy a Széll kormány iránt való bizalom kifejezése tárgyában rendkívüli közgyűlés összehívását rendelje el. A kérelem szövege a következő:

Méltóságos főispán ur!

A Széll Kálmán m. kir. miniszter elnök ur Ó Nagyméltósága vezetése alatt megalkult magyar felelő kormányának a kifejtett program alapján s leendő üdvözlése s az iránta való bizalomnak kifejezése tárgyában tisztelettel kérjük Méltóságodat miszerint rendkívüli bizottsági közgyűlést egybe hívni méltóztatassék.

A Tek. bizottsági közgyűlés előtt pedig iudiványozzuk, méltóztatassék kimondani, hogy a parlamenti békét oly szerencsés kezekkel, oly tapintatosan és eredményesen oly fényes sikerrel létesítő és a helyzetet megoldásra vezető Széll Kálmán miniszterelnök ur és kormánya iránt az ország nyugalmát helyreállított eddigi működésükért hálás köszönettel a jövőben vetett reményben pedig bizalommal viseltetünk s ezen é r z e l m e i n k n e k a miniszterelnök urhoz és az ujonnan alakult öskormányhoz intézendő feliratban adjunk kifejezést.

A rendkívüli közgyűlésnek sürgősen egy behívását kérvén tisztelettel vagyunk Méltóságodat.

Debreczen 1899. márczius hó 2.
alázatos szolgálai:

Komlóssy Dezső, Nemes Kálmán, Nagy Ferencz, Varga Károly, Zádor Lajos, Dr. Szántó Sámuel, Mayer Emil, Tóth István, Rösszler Richárd, Bechert Manó, Györfly Aladár, Szabó Kálmán, Dr. Ujlalussy József, Vecsey Zoltán, Serli Ede, Horváth János, Váci János, Simonffy Emil, Kernhoffer József, Szántó Győző, Áron Jenő, Reichmann Ármán.

— **Uj polgári leány iskola.** Uj polgári leány-iskola felállitását kéri a kultusz-minisztertől A b e l e s z n é B l o c h Hermina. A közigazgatási bizottság pártolólán terjesztette fel kérelmét a ministerhez, ki most Blöch Hermina működéséről kimerítő véleményes jelentést kíván a tanfelügyelőtől.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy kir. közjegyzői irodám Debreczenben Szent Anna utca 6. szám alatt Zivuska féle házban (a Paksy féle házzal szemben) I. emelet megnyitottam és kir. közjegyzői működésemet f. évi márczius hó 3-án megkezdettem.

Kelt Debreczen, 1899. márcz. 4 én.

Lestyán Adorján
kir. közjegyző.

Színház.

M Ü S O R.

Szordán, márcz. 8-án: *Eleven Ördög* operette.

Csütörtökön, márcz. 9-én: *Aranyember*; dráma.

Pénteken, márcz. 10-én: *Szép Helena*; operette.

Szombaton, márcz. 11-én: *Szókimondó asszony* s á g.

Vasárnap, márcz. 12-én: délután 3 órakor: *Talmi herczegnő*; operette. Este: *Thellő*; tragédia.

Nebántsvirág,

Tegnap este már operetben láttuk *P. Vid a Etelkát*.

Míg a Náni előadása egyáltalában nem volt elegendő arra, hogy a vendégművésznőről határozott véleményt mondjunk, az esti előadás után itéletünk biztosabb lehet, annyival inkább mert a véleménymondást a közönség állásfoglalása is megkönnyíti.

P. Vid a Etelka tegnap este igazi sikert aratott és ez a siker szinte feltételezi azt a konzekvenziát, hogy *P. Vid a Etelkára* szükség van a debreczeni színpadon s az ő szerződötését megelégedéssel fogadná a debreczeni színházlátogató közönség.

Helytelen volna eltagadni — s nincs is ok rá — hogy a kedvező fogadtatásnak s részben a sikernek is első tényezője a vendégművésznő kedves egyénisége és gyönyörű színpadi alakja volt, de a sikert igazi sikerre mégis csak a művészi egyéniség és rátermettség tették.

P. Vid a Etelka gyakorlatlan színésznő. A gyakorlatlanság hangján, játéka észrevehető.

Hangja, mint tegnap már megjegyeztük, kis terjedelmű, de kellemes és daczára, hogy tegnap nagyon is észrevehető volt a művésznő rekedtsége, hangja kiállotta az iskolai - b e m u t a t á s merész tűzpróbáját.

Játéka nagyon látszik bár a gyakorlatlanság, de annyi egyszerűség, természetesség s szinte öntudatlan művészet v e h e t ő észre, hogy bátran hihetjük, hogy a kelő gyakorlat játékban is biztossá fogja tenni.

Nebántsvirág-a kedves, — egyszerű alakítás volt s a szépszámu közönség nyílt színen is nagyon sokszor megtapsolta.

Tegnap feltételes itéletünk most már végleges lehet s *P. Vid a Etelka* szerződötését annál inkább ajánlhatjuk a direktornak, mert ugy szubrett, — mint népszínmű-énekesnőre szükség van s a vendégművésznő erre a szerepkörre teljesen bevált.

A többi szereplők közül *Szathmáry Árpád* pompás játéka érdemel elismerést. — *Szentese* kitűnő volt játékban és énekben. Nyílt színen kapott hatalmas tapsot. Nagyon jó volt *Sziklay* és *Locser* is.

* **Fausztocska elmarad.** A holnap estére kitűzött orfeum-darabnak: a *Fausztocska* cz. parodiának előadása *Kaposi Józsa* betegsége miatt elmarad s helyette *R. Serfözy Zsenivel* a czimszerepben az „*Eleven Ördög*” kerül színe.

* **Szathmáry Árpád bucsufellépése.** Ma fejezi be vendégszereplését a debreczeniek nagy művésze: *Szathmáry Árpád*. Ma este lép fel utoljára s ugy látszik, hogy a közönség helyre akarja hozni eddigi majdnem közönyösségnek nevezhető viselkedését, mert a ma esti előadásra ugyancsak hordják a jegyeket. — A mai előadáson várható ováció győzzön meg Szatyit urat, hogy Debreczenben mennyire szeretik őt s ez a meggyőződés hozza vissza mielőbb a mi körünkbe! . .

Egy főuri boldog élet.

— Apróságok Apponyi György gróf életéből. —

A magyar mágnásvilág dnyenje, a kilenczvenegy éves Apponyi György, Magyarország utolsó kancellárja meghalt eberhardi birtokán, ahol több mint harmincz éve teljes elvonultságban töltötte napjait.

Olyan öreg volt már Apponyi György, hogy kortás nem akad, ki róla, életéből egyes epizódokat, vagy adomát tudna elmesélni.

Régen nyugosznak azok a márczius előtti alakok, a kikkel együtt élt, együtt munkált.

Csak egy-egy hagyomány él a régi uri családokban a délcég, gavallér Apponyi George-ról, a ki mint a bécsi udvari kancellária nyalka koncepistája, a híres kancellár, Reviczky Ádám oldalán kezdte pályáját.

Az akkori bécsi szalonok kedvence s kedves embere volt Metternichnek, a mindenható államkancellárnak is, aki egy alkalommal említette Reviczkynek, hogy örömmel adná leányát, Leontine hercegnőt a derék magyar ifjuhoz.

Leontine hercegnőnek azonban Sándor Móríc tetszett, a nyaktörő lovas bravurjairól híres gavallér és kereken kijelentette atyjának, hogy a Sándor Móríc gróf neje lesz, vagy fölveszi az apácza-fátyolt.

Noha Metternich Kelemem rettegett „a boldos Sándor”-tól, ahogy vejét holtá napjáig nevezte, kénytelen-kelletlen beleegyezett a házasságba.

A Sándor Móríc eljegyzéséről beszélték mindenütt Bécsben az 1835 ik esztendő farsangján s ekkor mondta Reviczky Ádám egyik estéjén a kancellárnak egyik legkedvesebb barátja, hogy:

Na első eset, hogy egy lófej győzött egy — jó fej mellett...

Különben ez a házasság inkább csak Metternich óhajta volt, mert gróf Apponyi György nem igen forgolódott a hercegnő körül és általában jóval később, 1840-ben nősült.

Szabolcsvármegye egykori híres főispánjának, Sztáray Mihálynak, Esterházy Eleonóra-tól származó unokáját gróf Sztáray Albert és gróf Károlyi Franciska leányát, Juliát vezette oltárhoz.

A grófné egyike volt a legszebb asszonyoknak és a negyvenes évek elején az arisztokracziában nála szebbnek csak Orezy Lizit tartották, aki később gróf Esterházy Lászlónak lett a felesége.

Szépsége mellett rendkívül gyöngéd, nemeslelkű asszony is volt Apponyi Györgyné, úgy, hogy férje akárhányszor oda nyilatkozott barátainak, hogy ő igazán a mennyországban él.

Családi boldogságának gyakran volt tanuja Széchenyi István, a ki a kis Albertet sohasem nevezte másként, mint der kleine Gott Albi.

Óráig foglalkozott vele és mikor egy ízben egy igen jeles barátját, Semsey Jónét látogatta meg abaujmegeyi birtokán, nagy országos dolgok fejtegetése közben egy teljes óráig azzal mulattatta a társaságot, hogy milyen csodaszép és herkulesi nagyságu fia van Apponyi George éknak.

Az özvegyen maradt Apponyi később minden szeretetét gyermekeire, Georgi no leányára, de különösen Albert fiára, közéletünk szereplő politikusára ruházta át. Napjainkban már talán nem is látni olyan viszonyt apa és fiu közt, mint a minő Apponyi György és Albert grófokat összekötötte.

Ha szabad ideje volt Albert grófnak, sietett Eberhardra ősz atyjához és ritka ünnep volt, amelyet ne töltöttek volna együtt. Alkalmadtán, ha valaki dicsérettel halmozta el valamelyik jeles beszéde után, Appony Albert ilyenkor mindig így szól:

„Na, na, majd meglátom, mit szól hozzá az édes atyám...”

Már hosszú évek óta fő vágya volt Apponyi György grófnak, hogy fia házitűzhelyet alapítson.

Mikor aztán Albert gróf eljegyezte Mendorf-Pouly Klótd grófnőt, a bécsi high life ünnepek Clo-Clo-ját, az öreg dinasztia öröme nem ismert határt. Nagy beteg volt akkor is, de bizodalommal mondogatta környezetének, hogy:

— Nem halok meg addig, míg egy fiatal Apponyit nem ringatnak karjaim!

Vágya betelt, mert Apponyi Albert házasságából fiugyermek származott, a ki édesanyja karján ott volt a haldokló ágya mellett, mikor Albert gróf befogta az agg zászlósúr szemeit.

Nyugodtan térhetett pihenni. Emléke örökké élni fog.

Irodalom.

✚ **Boross Mihály.** Egy régi, neves, magyar író, Boross Mihály halt meg tegnap Sárbogárdon, 84 éves korában. Az ötvenes években nála alig volt népszerűbb és termékenyebb író, a ki több mint hetven népies kötetet írt. Első munkája után Eötvös József báró a következő lelkes sorokat intézte hozzá: „Ifju barátom, ön megalapította a valódi népirodalmat: de megállapította népirői nevét is.” A szabadságharcból is kivette részét és hatheti várfogságot szenvedett. Nagy irodalmi munkássága mellett a köz és hivatali pályán is hosszú ideig működött. Volt országgyűlési képviselő, táblabíró, fehérmegyei alispán, székesfehérvári járásbíró, majd nyugalomba menve, két lapot is szerkesztett Székesfehérvárott. Hetvenedik születésnapjára tisztelői elkészítették mellszobrát, melyet Székesfehérvárott ünnepélyesen lepleztek le. Az utolsó évtizedet visszavonultságban, Sárbogárdon, gyermekei környezetében élte le és ez idő alatt egy veszedelmes szemoperációt is kiállt. Halála, a mely csendes volt, végelgyengülés következtében állott be. Temetése ma, kedden délután három órákor lesz, melyre számos fővárosi író és az öreg ur barátai is leutaznak. Az elhunytban Boross Endre, a Magyar színház kiváló tagja édesatyját gyászolja.

Különfélék.

✚ **A belga királyné haldoklik.** A brüsszeli király palotába szomorúság költözött be: beteg s szombaton operált férjétől alig pár szóbanyira a halállal vívódik Mária Henrietta királyasszony, leánya a nagy nádornak, huga József főhercegnek és anyja Stefánia özvegy trónörökösnek Mikor pár napja hülés következtében megbetegedett, környezete joggal aggódott miatta. A királyasszonyt régóta makacs légszobaj kinozta; rendkívül érzékeny volt minden legkisebb meghülés iránt s nyilvánvaló volt, hogy az influenza, mely vagy egy hete megtámadta végzetes lessz reája. Pár nap előtt aztán csakugyan tődögyuladás jelei mutatkoztak. A királyasszony állapota egyre rosszabbodott s tegnap este érkezett a

krízis szaka. Már már azt hitték, hogy kiállotta a válságot, mikor ma délben újabb krízis következett lázas szimptomákkal. Állapota egyre rosszabbodott s mint egy éjszaka érkezett távirat jelenti, este már ellátták a haldoklók szetségével.

✚ **Merénylet az olasz király ellen.** 1897. április 2 án történt Rómában, hogy Pietro Acciaritó merényletet kísérelt meg Umberto Olasz király ellen. A király masnap d. u. 5 órákor a Derbyversenyre hájtatott. Mikor a kocsija a várostól két kilométernyi távolban levő San Giovanni kapuhoz ért, egy ember hirtelen a koci hágesójára ugrott és tördőfést intézett a királyra. Umberto a dőfést szerencsésen elkerülte és tovább hájtatott a versenyter felé. A merénylő a megkísérelt dőfés után eldobta a tört. Két karabinieri és egy rendőrfelügyelő nyomban elfogta. A merénylő a 24 éves fogl-lkozás nélküli Acciaritó nevű szabólegény volt. Már akkor az is volt az általános vélemény, hogy Acciaritónak büntársai vannak, hogy összeesküvés van, melynek célja a király meggyilkolása volt. Acciaritó azonban makacsul tagadott és a bíróság rendőrség, legutóbb kutatásainak ellenére sem bírta az ellenkezőt kideríteni. Acciaritót 1897. május 29 dikén életfogytig tartó kényszermunkára ítélték.

Most közel két év multán a rendőrség — úgy látszik — mégis szerzett valami bizonyítékot arra, hogy Abcianito csak eszköze volt egy összeesküvésnek. — Az eljárást tehát újra megindították és a bíróság elrendelte Colabona, Gudini, Ceccarelli, Diotallevi és Trenta elfogatását, a kiket az utóbbi kivételével a ki röviddel ezelőtt külföldre menekült, már ki is hallgattak.

✚ **Friss levegő a vatikánba.** Nagy eset! — vatikánnak vannak festményei, van muzeuma, vannak ritkaságai, kincses szobái — a melyekhez foghatók nincsenek sehól a föld kerekén, de hát ez mind csupa régiség. — A modern kor vívmányai azonban ismeretlenek a vatikánban. Ott még néhány esztendővel ennelötte a réz-meg a bronzserpenyőkbe rakott izzó parázsszal fűtöttek s a legutóbbi napokig olajos mécsesekkel, azaz, hogy lámpákkal világították a termeket. A vatikán urai emlékezet óta nagy konzervatívek voltak s rajtuk szárad az a vád, hogy ellenségei a technika haladásának. A mi századunk pápája XIII. Leo az, a kit ez a vád elsőnek kimélt meg Mert annyi bizonyos, hogy az ő regimene alatt vonult be a technika diadalmasan a vatikán százados termeibe. Neki köszönhető, hogy a szenes serpenyők mindörökre eltűntek és hatalmas töltő-kemenczék foglalták el helyüket, hogy telefonhálózat kötö össze egymással a rengeteg palota legtávolabb eső helyiségeit. — A legutóbbi technikai reform már nagyobb szabású ezeknél. Lomtárba kerültek ugyanis az olajos lámpák, hogy helyet adjanak a legmodernebb világításnak, a káprázatos villamos fénynek. Ezek után hát csakugyan méltatlanság volna a konzervatizmus vádját fentartani.

Apróságok.

Kettőt lehet szeretni, de szerelmes csak egybe lehet az ember igazán.

A szeretet tavaszi napsugár, mely életet oszt — a szerelem nyári hőség — néha gyümölcsöt érlel, néha pusztulást hoz heve, fűre, fára, virágra, gyümölcsre.

A nő könyje, mosolya, bűnre, erényre egyaránt készlet.

Miért, hogy a nőt angyalnak tartjuk, s csalódást érzünk, ha embernek tartjuk őt is!

A bűnököt könnyebben megbocsátjuk a nőknek, mint a hibákat.

Miért oly kívánatos a bűn? — Mert asszony volt az első vétkező!

CSARNOK.

Ádám és Éva.

— Elbeszélés. —

(Folyt. és vége.)

A szülők nem kérdezősködtek tovább, de mikor másnap Ádám is megjelent — rosszul mulhatott valahol, mert ugyszólván nyomban követte a feleségét — megfigyelték a fiataloknak egymáshoz való viselkedését s találtak benne valamit ami nagymamát gondolkodóba ejtette.

Pegid Éva asszony már szívéből megbocsátott az ő kiváló tulajdonokkal ékeskedő urának, csak a mult napok ányéka kísértett még köztük.

De nagyapák erélyes szülők voltak, kik gyermekeik javát tartottak szem előtt s abból a meggyőződésből indulva ki, hogy a szakadatlan boldogság egyhanguságától csömörödtek meg, elhatározták, — hogy lelkük egyensúlyát helyrehozandó, alaposan kibőjtöltetik őket.

E célból egész nap úgy manővroztak, hogy a fiataloknak a kölcsönös megértésre egy szabad pillanatuk nem maradt, habár mind a ketten teljes egyetértésben azon voltak, hogy egy ily momentumot megragadhasanak.

De fáradságuk kárba veszett; különösen Évát már nagyon gyötörték a lelki vádak, hogy oly sokáig tudott keményszívű lenni Ádámja iránt.

De ezek az öregek ma igazán rettenesekek voltak, az ő, a gyermekeik látásán való ki meríthetetlen örömmel! — S annak a más esetekben oly páratlan tapintatu mamának vaktsága s nehéz felfogása éppenséggel érthetetlen.

Éste pedig — hallatlan dolog! — az apa szörnyen fontoskodó óvatossággal járta be az egész házat s komoly arccal ismételt getve, hogy az ember a vidéken most oly gyakori betörésekkel szemben sem lehet eléggé óvatos, saját kezüleg zárt le minden ajtót s magához vette a kulcsokat, így az Évát is, ki gyermekeivel régi leányszobájában, szülei mellett lakott.

Midőn pedig megkoczkáztatta az észrevéteit, hogy ha éjjel valami zaj történék, merre meneküljön majd? . . . atya háborítatlan lelki nyugalommal felelé:

Ha éppen a ház találna kigyulni édes gyermekek, a mi szobánkon át gyorsabban jutsz ki a szabadba, mint a hosszú folyosóra nyíló ajtón.

Ádámnak pedig meghagyta, hogy a szobája ajtaját belülről zárja be, miután abból más kijárási nincs; habár megnyugtatóképp tudatja vele, hogy a házajtókat is biztos zárral őrzik.

Reggelinél Ádám sürgős, — késedelmet meg nem tűrő hazautazásra czélozgatott, — de az öregek még csak hallani sem akartak róla.

Hiszen Éva hosszabb időrejött a gyermekekkel s miután Ádám sürgős utjáról oly gyorsan visszatért, az így nyert napokból szentelhet nekik egynehányat.

Ha az aratás és behordás, melyre hivatkozott elviselhette volna kőtheti távolmaradásukat, ez a fontos munka bizvást ellehet nélkülök félannyi ideig.

Mindezt az öregek oly kétségbevonhatatlan meggyőződéssel bizonyították, hogy Ádám utóbb legyőze, megadással mártogatta kávéjába a foszlós friss kalácsot s kétségbeesett tekintetű vetett hallgatag, de rejtélyesen mosolygó feleségére, ki felkelve helyéről, a dadák megbizhatatlanságát emlegetve gyorsan távozott, de épp oly gyorsan vissza is tért s nagyon nyugtalankodva kérte Ádámot, — hogy hajtasson be rögtön a városba, — mert Évikének nagyon fehér lévén a nyelvcskéje haladéktalanul szüksége van orvosságra s

magával vonta férjét, hogy a kis leányukat megnézze.

Az aggódó, gyöngéd nagymama azonban a fiataloknak alig elfojtható bosszúságára nyomban járt s maga szedte fő az Ádámka társaságában kaczagva hempergő apróságot a szőnyegről.

De Évike rossz néven vette ezt az erőszakos beavatkozást az ő magán ügyeibe s kézzel-lábbal kapálódzva tiltakozott ellene; midőn pedig a nagymama a legédesebb szavakkal kérelme, mutatná meg aranyos nyelvcskéjét, a saját akarata bizonyítására erősen ösz szeszoritotta ajkait s nagyobb biztosság edvéért két kövér kis kezét rányomta; ezzel mutatva apprehenzióját azért, hogy a multságát megrontották.

Mindamellett Ádám, átható apai szemével, meglátta a zárt ajtókon át is a kis nyelvcskéje féhérségét s kijelentette, hogy rögtön befogat s maga hozza el a fontos orvosságot.

Távozásakor Éva kis esomagot adott át neki azzal a megbizással, hogy hozzon kézimunkájához olyan pamutot, amilyen a esomagban van.

A fiatal mama, daczára kis leánya féltelmesen fehér nyelvének, nagyon jó kedvében volt s délután hazatérő férje nem kevésbé jó hangulatot hozott magával a városból, annyira, hogy midőn nagyapa, újabb esti szokásához híven, sorra zárogatta az ajtókat, talányos mosolylyal utána nézve, mondá:

— Jól végezze a Szent Péter tisztét, papa, nehogy éjjel hivatlan vendégek hatoljanak be a mi mennyországunkba.

A szegény nagymama napközben annyira igénybe volt véve felügyelettel és megfigyelésekkel, hogy levelezését kénytelen volt akkorra hagyni, mikor már az egész ház nyugalomra tért. Irásztalánál ülve ugy tetszett neki, mintha sutogást s elfojtott kacagást hallana a kert felől; nem hirt a fülének, mert leánya hangjára vélt ismerni, azt pedig könyörtelenül lezárva tudta a szobájában.

A sötét mellékszobába ment tehát, hogy a nyitott ablakon át szerezzen magának meggyőződést, de meglepetésére férjét már ott találta, ki óvatosan leselkedve az ablakból, élénken integetett a kezével, hogy csak jöjjön és lásson: ott, a kertet átszelő hegyi patakoska fehér hidjának karfájára támaszkodva, a teli hold villamos fényében ezüstösen csillogó nyárfa lombja alatt, gyönyörködött dévaj jókedvvel a langyos nyári éjszaka párázatos illatában, — az elkülönített czellákban, — fogságban hitt házaspár.

A két öreg egy ideig szótlanul nézte őket. — De hogy kerültek ezek ki a zárt szobából, a lezárt házból? — kérdé társához fordulva, csodálkozással nagyapa — csak nem törték fel a zárrakat . . . vagy az ablakok rácsozatát fűrészelték el?

— Ej, dehogya! — felelé nagymama, kedvetlenül legyintve kezével, — sem ezt, sem azt nem tették. Ádámnak a városba kellett menni orvossággért, érted? . . . nos hát . . . vett kulcsokat is! És Éva adta meg a mintákat, ennél semmi sem egyszerűbb és világosabb.

— Na, ezeket ugyan kibőjtöltetted! — gnyolódott az öreg ur nem kis maliciával. Szépen kijátszottak bennünket.

— Semmi baj! Vége jó — minden jó. De annyi bizonyos, hogy többé nem keveredem a dolgukba, vigasztalódott nagymama kissé restelkedve.

— Ne apprehendáljunk a felsülésért. Mi tán nem így tettük volna huszonöt évvel ezelőt?

— De bizony így, szakasztottan így! — felelé nagymama felragyogó arccal s a két öreg könyezve borult egymás nyakába.

Rudnay Zsófia.

Közgazdaság.

Budapesti gabonabizottság.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég jelentése. —

Debreczen, március 3.

Készáru változatlan

Okt. buza	9.87—89.
Tav. buza	7.78—80.
Tav. rozs	5.70—72.
Tavaszi zab	4.54—56.
Majusi tengeri 1899	—
Julius tengeri	—
aug.—szep. tengeri	—

Kőbányai sertéspiacz. március 2. Magyar sörrendü: Öreg nehéz (paronkint 400 kg-on felüli 96—46 $\frac{1}{2}$ kr. Közép (paronkint 300—049 kg. sulyban) 46 $\frac{1}{2}$ —47 kr. Fiatal nehéz (paronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 49—49 $\frac{1}{2}$ kg. Fiatal közép (paronkint 251—320 kg.) 48 $\frac{1}{2}$ —49 krig. Fiatal könnyű (paronkint 250 kg-ig terjedő sulyba. 48—49 kr. Székesvárosi nehéz (paronkint 260 kg. felüli sulyban) 48 $\frac{1}{2}$ —48 kraig. 8 tnyj dazqz't, 240—2642 kilogramm — sultebuár1g/év99 krajczárigr Könnvü (paronkinak) kilont gr.-erjedő sulyban) 45—46 krajczán

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencz városi petroleum-rakodónál levő székes fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése január 31-én. Készlet 240 drb. Érkezett 1385 drb. összesen lehajtás 1625 darab, elszállítottatott budapesti fogyasztásra 1328 darab, eladatlanul — visszamaradt 297 darab. — Napi árak: 120—180 kgr sulyban 44—46 krig. 220—280 kgr sulyban 45—47 krig, 320—380 kg sulyban 46—48 krig Öreg nehéz 46—47 krig. Malaczok 37—40 krig. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A si.-marxi központi vásársarokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 9387 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3696 drb fiatal sertést, 5518 darab magyar hizott sertést, összesen: 8963 drbot. Változatlan árak.

Borjuvásár. 1899. évi február 7-én. Felhajtott 383 darab sspós 616 borju, 23 darab belföldi öltött borju, 616 borju 20 darab, öltött (23 darab) A hangulat élénk.

Jegyzesek: kilogrammonként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű-sertés 44—45 krajczáron, kivételesen 46 krajczáron, középmínőségű sertés 42—43 krajczáron, könnyű sertés 39—41 krajczáron. fiatal sertés 35—44 krajczáron.

Buza. Tiszavidéki 100 mm. 80 k. 9.15 frton, 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 10 k. 9.10 forinton, 100 mm. 79.5 k. 9.10 forinton, 100 mm. 81 k. 8 forint 80 krajczáron, 150 méterméza 80 k, 9 forint 15 krajczáron, 030 mm. 79.5 k, 9.15 frton, 100 mm, 78 kig: 15 forinton, 100 mm. 77 k, 6.15 forinton, 9 10 mm 80 k. 9.30 forinton, 150 mm, 80 k. 9.10 forinton, 100 mm 79.5 k. 9 forint 20 krajczáron, 100 mm, 79.5 k, 9 forint 15 krajczáron vegyes, 400 mm 79 k. 9.12 és fél krajczáron vegyes, 100 mm 80 b 9.25 forinton vegyes 2500 mm. 78.5 k. 8 90 forinton. 500 mm. 76.5 k, 8.40 forton, mind három hónapra!

Pestvidéki, 300 mm, 80. k. 6 .10 fotinton sárga, 1.50 mm 80 k, 9 forint 10 kron sárga 100 mm, 80 k. 9.20 forinton 100 mm 793 k 9.20 frton, 100 mm. 80 k: 9.30 forinton 100 mm, 79 k, 9.3 0 forinton, 200 mm, 80 20 860 frton sárga, 100 mm. 77.5 k. 8 forint k. kron sárga, 100 mm, 79.5 k, 9 forint 10 kron sárga, 200 mm. 81.5 k, 9.25 forinton 200 mm, 80 k. 9.25 forinton, 100 mm. 79 k 8.85 forinton vegyes, 100 mm. 79.5 k. 8.90 forinton 300 mm. 77.5 k, 8.90 forinton 100 mm, 77 k. 8.90 forinton, 100 mm. 78 k 9,— forinton sárga, 200 mm, 78 k. 8.90 forinton. 100 mm. 78.5 k, 8.70 forinton 300 mm, 77 k, 8.90 forinton, 100 mm. 79 k: 8.90 forinton 200 mm, 78.7 k, 8.90 forinton, 100 mm, 78 k 890 forinton 100 mm, 86.8 k. 8.90 forintos mind, három hónapra.

Bácskai. 100 mm. 76 k. 10 forint 20 krajczáron, 100 mm. 72 k, 9 forint 55 kron mind három hónapra.

HOFF maláta-

készítményei
gyengék és betegeknek.

<p>Hoff János maláta egészségi itala.</p> <p>Általános elgyengülésnél az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomor bántalmaknál, nemkülönben a lábadozókrak legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere.</p> <p>Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3.75 kr.</p> <p>Tíz éve, vagy már régebb idő óta használok az Ön maláta egészségi sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészséget.</p> <p>Bögdér, Bécs, Hofmühlgassa.</p>	<p>Hoff János sűrített maláta kivonata.</p> <p>Tüdőbajoknál, gégehurutnál, úgymint idült köhögésnél: főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes.</p> <p>Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt.</p> <p>Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 2¹/₂ zacskó maláta kivonatot mell cukorkát.</p> <p>Fischer G. Őrnagy N.-Várad.</p>	<p>Hoff János maláta egészségi csokoládéja.</p> <p>Gyengeségnél, vérszegénységnél idegességnél, álmatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.</p> <p>Egy csomag ára 1 frt.</p> <p>Maláta csokoládéja a legkitűnőbb amit ismerék. Ezen kellemes italt idült gyomor, illetve emésztési zavaroknál sápkóroknál és általános gyengeségnél mindenkor jó eredménnyel alkalmazam.</p> <p>Dr. Nicolei orvos, Triebel.</p>	<p>Hoff János maláta-kivonat mell cukorkái.</p> <p>Köhögésnél, rekódségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurutnál utólérhetlen hatású. A valódi maláta mellcukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.</p> <p>Egy doboz ára 10kr., egy zacskó 30 kr.</p> <p>Csodálatos volt maláta kivonat mellcukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen.</p> <p>Zedlitz-Neuhirch lovag, Waldenburg</p> <p>Czukorkái feleségem köhögésén és astmatikus bántalmain kitűnően segítenek.</p> <p>Busch, plébános, Weischütz.</p>
--	---	---	---

Raktár DEBRECZENBEN: Mihalovits J., Rótschnek J., Rochlitz-Schmidt A., Füleky Pál, Tóth Béla, Muraközy J., Kontsek G., Tóth Kálmán, Félegyházy J., Rickl József Ant., Varga Lajos csemege és fűszerkereskedésében.

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tára **BUDAPEST, Király-utca 12.**

Magyarországi kizárólagos főraktár: — — — Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — — —

Hangszer-gyár. Csász. és kir. udvari szállítók.

Sternberg Armin és Testv.

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.
Miniatur-Ariston

Zongora-termek:

Kossuth Lajos-utca:

Zenepalota.

Kitűnő hangú harmonikk
3 frttól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangú zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt elismert, saját gyártmányú iskola, szalon és egyházi harmonikumok.

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő-művekről és zenélő disztárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, cimbalmok, citerák, harmonikumok, zongorák stbről ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezend, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automaták.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre kő- és könyvnyomdájában.